Rodna Gruda

Stara slovenska trta uspeva tudi na avstralskih tleh

Old Slovenian Grapevine Thriving on Australian Soil

Objavljeno dne/Published on: 31.07.2014
Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen; foto: arhiv V. R.

Pred dobrima dvema desetletjema je avstralski Slovenec Vinko Rizmal skupaj z ženo Elico poskrbel, da se je najstarejša trta na svetu z mariborskega Lenta naselila tudi v Avstraliji. Slovenija se po Rizmalovem mnenju pomena projekta Stara trta za promocijo države premalo zaveda.

Two decades ago, an Australian-Slovenian VinkoRizmal and his wife Elica made sure that the oldest grapevine in the world from the Lent part of Maribor got planted in Australia. Slovenians, according to Rizmal's opinion, are not entirely aware of how much the Staratrta (Old Grapevine) project could contribute to the promotion of our country.

»Zamisel o presaditvi najstarejše trte na svetu iz Slovenije v Avstralijo je vzniknila nenadoma, ko sva z ženo ob stari trti leta 1998 pila pivo,« se v pogovoru ob njegovem obisku v Sloveniji, junija letos, spominja Rizmal. »Strinjala sva se, da imata Slovenec in trta veliko skupnega in zdelo se nama je, da bi to lahko lepo povezovalo rojake na drugi strani poloble. In tako je tudi bilo.«

Kako močna je slovenska skupnost v Avstraliji, sogovornik težko ocenjuje, saj so Slovenci, kot pravi, razpršeni po številnih krajih, največ pa jih je v Melbournu. Blizu tega mesta, v Monbulk, sta se leta 1967 preselila tudi z ženo Elico. Vinko Rizmal opaža, da je vključevanje Slovencev v skupnost skromno, za kar so krive predvsem generacijske razlike. Precej ljudi, poudarja, tudi na novo prihaja. »Pri Slovencih je zadržanost do povezovanja še posebej izrazita, saj stopimo skupaj šele takrat, ko je sila,« pravi.

Ko sta se z ženo, žal pokojno radijsko novinarko Elico Rizmal, ki je na državni radijski postaji SBS dolga leta vodila slovensko radijsko uro, odločila izpeljati projekt Stara trta v Avstraliji, sta morala najprej opraviti vse formalnosti, kot so dogovor z županoma Maribora in melbournške občine Yarra Rangers, kamor sodi tudi Yarra Valey, najpopularnejše vinogradniško območje v državi Viktoriji. Dogovoriti sta se morala s karantensko družbo, saj so merila glede vnosa rastlin v Avstralijo izjemno stroga, predpisane kazni pa zelo visoke, vključno z zaporno kaznijo. »Cepič trte so nam poslali po pošti, potem pa je šel neposredno v karanteno in druge pristojne službe,« pojasnjuje sogovornik. »Trta je bila v karanteni dve leti, v tem času so na njej delali poskuse in opravljali različne meritve, o čemer so nas vsake tri, štiri mesece obveščali in nam, seveda, pošiljali tudi račune. Po dveh letih smo dobili sporočilo, da je vse urejeno in rastlino lahko dvignemo.«

Država Slovenija nima posluha za veliko promocijo

Projekt Stara trta sta zakonca Rizmal v celoti, tudi finančno, izpeljala povsem sama, država Slovenija ni pokazala naklonjenosti do te velike promocijske dejavnosti. Sta pa Rizmalova na slovesnosti ob 10. obletnici slovenske samostojnosti trto kot darilo predala melbourški občini. »Zanimivo je, da me je pred mesecem dni poklical eden od avstralskih novinarjev, ki se ukvarja z vinarstvom, vinogradništvom in turizmom in me povprašal, kako danes trta napreduje. Avstralski časopis je objavil zelo lepo reportažo, ki je obšla svet,« pove Rizmal in doda, da je bil odziv iz različnih krajev sveta gotovo večji kot pa iz Slovenije, česar ne razume.

Glasba in trta povezujeta Slovence

Nekdanji predsednik Slovensko-avstralskega poslovnega združenja na poslovnem področju že vrsto let deluje z lastno Slovensko-avstralsko agencijo za poslovno in kulturno sodelovanja in prek nje organizira različna gostovanja in festivale. Najbolj ponosen je, kot pravi, na gostovanje glasbene skupine Vesele Štajerke, leta 2002. »Dekleta so pripravila imeniten program, v 21 dneh smo imeli 17 nastopov, od tega jih je bilo šest povsem brezplačnih. Igrali smo na avstralskih šolah. To je bilo za promocijo Slovenije izjemno pomembno, saj je slovensko besedo in pesem slišalo 1.400 otrok in vsaj še dvakrat toliko staršev, sorodnikov … « pravi sogovornik.

Med velikimi prireditvami izpostavi še slavnostno trgatev leta 2008, ki je bila prav tako zelo opazna in uspešna. »Pravzaprav so bile vse trgatve in festivali zelo pozitivno sprejeti, saj smo si takrat želeli sodelovati. Celoten projekt sem sicer prevzel na svoj hrbet, a vsako leto sem povezal slovenska društva, kljub temu da se nekatera med seboj ne razumejo, a ko je bil festival, so bili vedno skoraj vsi tam in so uživali v velikem številu. Trta je torej opravila svoje, kako bo v prihodnje, pa ne morem napovedati.«

Slovenija ni izkoristila potenciala Slovencev v zamejstvu in po svetu

